

Ředitel ND: PhDr. Ondřej Černý
Šéf činohry ND: Michal Dočekal

VĚC MAKROPULOS

Karel Čapek

Protože se strašně bojím smrti!

REŽIE, SCÉNICKÁ VÝPRAVA A SVĚTELNÝ DESIGN: **ROBERT WILSON**

PREMIÉRA 18. LISTOPADU 2010 VE STAVOVSKÉM DIVADLE

VĚC MAKROPULOS

Karel Čapek

REŽIE, SCÉNICKÁ VÝPRAVA A SVĚTELNÝ DESIGN: **ROBERT WILSON**

HUDBA: **ALEŠ BŘEZINA**

KOSTÝMY: **JACQUES REYNAUD**

REŽIJNÍ SPOLUPRÁCE: **ANN-CHRISTIN ROMMEN**

ASISTENT SCÉNOGRAFA: **KAREL KUT**

SPOLUPRÁCE NA KOSTÝMECH: **YASHI TABASSOMI**

SVĚTELNÝ DESIGN: **AJ WEISSBARD**

DRAMATURGIE: **MARTIN URBAN**

OSOBY A OBSAZENÍ:

Emilia Marty: **Soňa Červená j. h.**

Jaroslav Prus: **Miroslav Donutil**

Janek, jeho syn: **Filip Rajmont**

Advokát dr. Kolenatý: **Václav Postránecký**

Solicitátor Vítek: **Petr Pelzer**

Kristina, jeho dcera: **Pavla Beretová**

Albert Gregor: **Jan Bidlas**

Hauk – Šendorf: **Milan Stehlík**

Muž s hůlkou: **Vladimír Javorský j. h.**

Záhadná femme fatale Emilia Marty převrací naruby život každého, s nímž se setká. Čapkova fantastická komedie se záhadnou, až detektivní zápletkou přináší pohled do světa operních div a zdegenerované šlechty. Tajemství dlouhověkosti bude navždy pohřbeno. Režie jedné z neznámějších Čapkových utopií se ujal ve Stavovském divadle **Robert Wilson**, světoznámý americký režisér a výtvarník, který již v opeře Národního divadla velmi úspěšně nastudoval Janáčkův *Osud* a v červnu 2010 uvedl premiéru *Káti Kabanové*.

„Národní divadlo zasáhlo třikrát osudově do mého života.

Poprvé, když mne v padesátých letech jako třídního nepřítele nesmělo angažovat, a tím mne vyhnalo do emigrace. Po mém putování světem a světovými divadly, když jsem se mohla vrátit, stala jsem poprvé na jevišti Zlaté kapličky v alegorické postavě Osudu ve stejnojmenné Janáčkově opeře v režii Roberta Wilsona, se kterým jsem na západě pracovala na čtyřech inscenacích. Tato nemá role mi teprve otevřela brány domova. Ted' přišlo třetí osudové zastavení: pro činohru Národního divadla a jejího šéfa Michala Dočekala stvořit Čapkovu třistaletou Emilii Marty v režii mnou uctívaného Roberta Wilsona. Když ted' denně přicházím do Stavovského divadla a z Ovocného trhu vidím ten krásný zadní portál, otevírám těžké dveře, kterými prošli Mozart, Carl Maria von Weber, František Škroup a jiní velcí a úžasní, děkuji Osudu, že takovýmto poznáním uzavírá mé putování kumštem.“

Soňa Červená

„Karel Čapek byl utopista.

Utopií se zdálo být hostování Roberta Wilsona v činohře ND, které se Věcí Makropulos stává splněným snem. Velký český a světový modernista Čapek se setkává se světloňošem světové režie Wilsonem. Další supernovou tohoto souhvězdí je paní Soňa Červená, která ve své osobě spojuje oba póly – ten český i ten světový. Na cestě po hvězdné obloze budou její Emilii Marty doprovázet naše stálice Václav Postránecký, Miroslav Donutil, Petr Pelzer, Milan Stehlík, Jan Bidlas, Filip Rajmont a Pavla Beretová za doprovodu tanga Aleše Březiny... Je to jako první návštěva planetária: závrať a nadšení!“

Michal Dočekal, umělecký šéf činohry

„Na počátku byla moje návštěva Prahy.

Přijel jsem se podívat na svoji dávnou přítelkyni Soňu Červenou v hlavní roli opery „Zítřka se bude...“, kterou pro ni napsal Aleš Březina. Poté jsme diskutovali o možnostech nějaké spolupráce. Když mi byla nabídnuta Věc Makropulos, ihned jsem věděl, že by to mohla být vynikající možnost spolupráce právě se Soňou. Hodně jsem s ní o této inscenaci hovořil – o obsazení, hudbě, vizuální stránce představení. Jsme přátelé a diskutovali jsme o všem velmi otevřeně. Myslím, že je nutné toto dílo znovu objevit. Je to bláznivě zamotaný příběh a mne velmi zaujala absurdita textu. Připravuji netradiční inscenaci Věci Makropulos, která bude se všemi předchozími zcela nesrovnatelná. Velmi si vážím podpory, kterou cítím od celého hereckého obsazení, muzikantů atd. Našel jsem zde skutečně vynikající partnery.“

Robert Wilson, režisér inscenace

Premiéra Věci Makropulos slibuje být zcela výjimečnou událostí nejen této sezony, ale i dlouhého období v historii naší první scény a současně vyvrcholením spolupráce s významnými světovými divadelními umělci.

Čapkova komedie napsaná v roce 1922, a v témže roce poprvé uvedená ve vinohradském divadle, byla dlouhou dobu známa spíše v souvislosti s libretem, které podle ní vzniklo ke stejnojmenné Janáčkově opeře. Teprve v posledních letech se objevuje na našich divadelních scénách ve větší míře.

Samo o sobě by uvedení Čapkovy komedie neznamenal převratnou událost. Ale přesto o ní v každém případě půjde. Inscenaci totiž vytvořil Robert Wilson.

Američan Robert Wilson je jedním z principálních tvůrců divadla posledních čtyřiceti let. Jako režisér, výtvarník a light designer vytváří inscenace, které jej proslavily doslova po celém světě. Od konce šedesátých let minulého století je vnímán a oceňován jako jeden z neoriginálnějších a nejsvébytnějších divadelních tvůrců soudobého divadla. Spojuje výrazné avantgardní postupy divadla, které koncem šedesátých a v sedmdesátých letech spoluvytvářel, s klasickým repertoárem předních světových scén. Výtvarné gesto, herecké gesto, rytmus, pohyb, světlo, hudba a zvuk jsou prvky, z nichž skládá neopakovatelnou, konečnou podobu inscenací. Wilson je osobností, která do divadla vnesla již dávno zcela odlišný způsob vnímání jeho smyslu i formální podoby. Pracoval na všech předních světových scénách, pracoval pro velké mezinárodní divadelní festivaly. Wilson je rovněž uznávaným a oceňovaným výtvarníkem, který vystavoval v předních světových galeriích.

Věc Makropulos bude prvním setkáním tohoto výjimečného umělce s činohrou ND. Současně lze říci, že se v činohře ND objeví asi nejvýraznější osobnost světového divadla, která v ní kdy pracovala. Výběr Čapkovy komedie slibuje odlišný vzhled do tvorby našeho autora, inscenaci založenou na mnoha vrstvách textu, na kontextech, které jsme doposud možná nevnímali.

-mur-

O VZNIKU INSCENACE

Inscenace vlastně vznikala ve třech fázích.

Ta první proběhla ve Spojených státech, v tzv. Watermill Center na Long Islandu v létě roku 2009. Zúčastnil se jí umělecký šéf činohry Michal Dočekal, autor hudby Aleš Březina a samozřejmě i světelný designér a tvůrci kostýmů. Watermill Center je tvůrčí laboratoř, kterou založil Robert Wilson jako jedinečné zařízení nabízející mladým a začínajícím umělcům z celého světa prostředí pro zkoumání nových idejí a nápadů. Watermill čerpá inspiraci ze všech umění a kultur, jakož i ze sociálních, humánních a přírodních věd. Watermill je celosvětovou komunitou umělců, kde jádro zkušenosti tvoří společný život a práce uprostřed rozsáhlých sbírek umění a artefaktů. Watermill se snaží být útočištěm pro příští generaci umělců a zároveň pomáhá prosazovat jejich tvorbu v síti mezinárodních institucí hlásících se k novým interdisciplinárním přístupům. Na programech Watermillu se podílejí mnozí z nejslavnějších světových umělců, jako jsou Trisha Brown, David Byrne, Lucinda Childs, Philip Glass, Isabelle Huppert, Jeanne Moreau, Lou Reed, Miranda Richardson, Dominique Sanda, Susan Sontag a sám Robert Wilson.

„Vždycky začínám svoji práci ve Watermill Centru, laboratoři nového způsobu práce a nového lidství. Tam vytvářím semínka své práce. Vždy začínám světlem. Bez světla není prostoru...“ říká Robert Wilson.

Na podzim téhož roku (26. listopadu 2009) si Robert Wilson vybral v konkurzu ze souboru ND obsazení své inscenace.

Druhá fáze, tzv. stage A, proběhla ve třech týdnech na přelomu dubna a května 2010 ve zkušebně Stavovského divadla. V úvodní zkoušce byl přečten text a Robert Wilson vysvětlil základní principy své práce. Zdůraznil, že divadlo, které vytváří je postavené na vizualitě a formě. Zkoušky probíhaly bez textu, ale s připraveným a během práce doplňovaným hudebním, zvukovým a světelným scénářem a se základy kostýmů. Vznikla tu vlastně jakási němá pohybová kostra celé inscenace. Vznikal styl, jakým herci jednájí, choreografie. Světlo, zvuk i hudba společně s hereckou akcí vždy současně postupovaly podle připravených „outlinů“ každého výstupu od začátku do konce hry. Výsledek byl zaznamenán a po ukončení zkoušek dostali všichni zúčastnění DVD pro další studium.

Základní úprava textu byla provedena již ve Watermill Center. Další proběhla na jaře před počátkem druhé fáze zkoušek. Na základě této fáze pak proběhla další a v průběhu podzimních zkoušek vznikla konečná podoba textu.

Závěrečná část přípravy pak probíhala od 8. října 2010. Zpočátku ve zkušebně, ale od poloviny října již na jevišti. S hotovými kostýmy, s postupně doplňovaným líčením, s textem a samozřejmě již s hudbou, zvukem a světlem. Zkoušky byly většinou osmihodinové.

Během zkoušek vznikl velmi úzký vztah herců s Robertem Wilsonem a všichni pracovali jako soubor, který se tímto způsobem divadla zabývá odjakživa. Již na jaře na konci druhé fáze zkoušek Robert Wilson sdělil hercům, že si jej získali obdivuhodnou kreativitou, fantazií, citem pro hudbu a rytmus a pracovitostí.

Martin Urban, dramaturg inscenace

Součástí scénografie inscenace Věc Makropulos je i unikátní světelná opona, jejímž autorem je režisér Robert Wilson. Opona o rozměru 9x8 m má na sobě 54 nezávisle ovládaných světelných okruhů, které umožňují rozsvěcet skupiny jednotlivých písmen. Mimořádný umělecký objekt vznikl i díky **Advokátní kanceláři CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ a spol.**, která na jeho realizaci přispěla částkou 300.000 Kč. *„Kulturní projekty podporujeme dlouhodobě a práci Roberta Wilsona pro Národní divadlo považujeme za výjimečnou a velmi přínosnou,“* uvádí za advokátní kancelář JUDr. Pavel Smutný, spoluzakladatel nadačního fondu **Bohemian Heritage Fund**, jehož cílem je podpora českého kulturního dědictví v evropském a světovém kontextu. *„Momentální úspory mohou významné umělecké záměry vážně ohrozit a soukromý sektor by měl v této situaci přijít na pomoc,“* domnívá se Pavel Smutný. Jím spoluzaložený Bohemian Heritage Fund pořádá i právě probíhající výstavu **Světlo!** v Muzeu Kampa: expozice s podtitulem Light up the Lights! je věnována právě dílu dvou „světelných mágů“, režiséra Roberta Wilsona a scénografa Josefa Svobody.

Národní divadlo děkuje za podporu podniku Lesy České republiky, s.p.
a společnosti Coca-Cola HBC Česká republika, s.r.o.

Inscenace je opatřena anglickými titulky.

KONTAKT PRO MÉDIA:

Tomáš Staněk, public relations činohry,

tel: 224 902 126, mobil: 605 207 249, e-mail: t.stanek@narodni-divadlo.cz

Sledujte profil činohry na sociální síti Facebook.com

GENERÁLNÍ PARTNER
NÁRODNÍHO DIVADLA

KB

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

Škoda
SIMPLY CLEVER

AutoCont

PARTNER INSCENACÍ NÁRODNÍHO DIVADLA

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOVŠTÍ

Národní divadlo děkuje JUDr. Dominice Kolowrat-Krakovské,
Maximilianu Kolowrat-Krakovskému a Francesce Kolowrat-Krakovské
za nezištnou a štědrú podporu.

Dr. Dadja Altenburg - Kohl